

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 547/2025-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. PhDr. Ing. Izabelou Bošňovičovou, Gemerská 3, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K1-14D/83/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. K1-14D/83/2016 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Košice **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. K1-14D/83/2016 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **5 000 eur**, ktoré jej **j e** Mestský súd Košice **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Košice **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **771,68 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 547/2025-13 zo 14. októbra 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu

v dedičskom konaní označenom v záhlaví. Sťažovateľka zároveň navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal jej finančné zadosťučinenie vo výške 25 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a predloženého súdneho spisu vyplýva, že návrhom doručeným 24. februára 2016 pôvodne Okresnému súdu Košice I sa sťažovateľka domáha dodatočného prejednaní dedičstva (nehnuteľnosti – rodinného domu) po poručiťke (svojej matke), ktorá zomrela ešte v roku 1999. Okresný súd 8. apríla 2016 prejednaním dedičstva poveril notára Mgr. Vojtecha Kavečanského, ktorý určil termín pojednávania na 20. júl 2016. Po jeho skončení sťažovateľka podaním z 23. júla 2016 požiadala o pridelenie iného notára. Uvedené vyhodnotil okresný súd ako námietku zaujatosti a uznesením z 22. augusta 2017 vyzval sťažovateľku na opravu a doplnenie jej podania. Na uvedené reagovala sťažovateľka podaním doručeným okresnému súdu 18. septembra 2017. Následne okresný súd uznesením z 27. apríla 2018 rozhodol o nevyklúčení povereného notára z predmetného dedičského konania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 9. mája 2018.

3. Na notárskom úrade Mgr. Kavečanského sa v predmetnej veci uskutočnilo 13. decembra 2018 pojednávanie, ktoré bolo odročené na žiadosť sťažovateľky s tým, že si zabezpečí právne zastúpenie. Na jeho zabezpečenie jej bola notárom určená lehota 60 dní.

4. Opatrením Notárskej komory Slovenskej republiky č. 006/2022/E-122 zo 16. júna 2022 bola ustanovená notárka JUDr. Ing. Andrea Kašperová s účinnosťou od 1. júla 2022 za zástupcu Mgr. Kavečanského, a to na dobu pozastavenia výkonu jeho notárskeho úradu. Následným opatrením notárskej komory č. 0028/2023/E-001 z 8. septembra 2023 bol s účinnosťou od 8. septembra 2023 za zástupcu notára Mgr. Kavečanského ustanovený JUDr. Pavol Sádel.

5. Výkon súdnictva vo veci sťažovateľky v dôsledku tzv. súdnej mapy prešiel 1. júna 2023 z Okresného súdu Košice I na mestský súd, kde je vec naďalej vedená pod sp. zn. K1-14D/83/2016.

6. Ustanovený zastupujúci notár predložil mestskému súdu 8. januára 2024 dedičský spis spolu s návrhom na uznesenie súdu. Uvedené bolo 16. februára 2024 zastupujúcemu notárovi vrátené s odôvodnením, že je návrh uznesenia predčasný a je potrebné, aby účastníkom konania po piatich rokoch od posledného úkonu vo veci (pojednávania z 13. decembra 2018) dal možnosť vyjadriť sa k určenému spôsobu určenia hodnoty nehnuteľnosti notárom. Ak nenavrhnú a nepredložia iné dôkazy, je možné vychádzať z ceny určenej znaleckým posudkom z roku 2000 (určenej ku dňu smrti poručiťky).

7. Na notárskom úrade sa uskutočnilo 14. novembra 2024 pojednávanie a mestskému súdu bol 23. januára 2025 opätovne predložený dedičský spis spolu s návrhom na uznesenie súdu.

8. Dňa 28. februára 2025 mestský súd zistil, že sestra sťažovateľky [REDAKOVANÉ] (druhá dcéra poručiťky) zomrela 14. decembra 2024. Vec preto opätovne vrátil notárovi s tým, že v dedičskom konaní je potrebné pokračovať s osobami, ktoré po nej prichádzajú do úvahy ako dedičia.

9. Po pojednávaní uskutočnenom na notárskom úrade bol 9. apríla 2025 mestskému súdu opätovne predložený dedičský spis spolu s návrhom na uznesenie súdu.

10. Lustráciou v registri mestského súdu bolo 25. júla 2025 zistené, že jeden z dedičov po dcére poručiťky [REDAKOVANÉ] (vnuk poručiťky) 26. apríla 2025 zomrel, a preto mestský súd

27. augusta 2025 vrátil vec notárovi s tým, že v dedičskom konaní je potrebné pokračovať s osobami, ktoré prichádzajú do úvahy ako jeho dedičia.

11. V napadnutom konaní nebolo dosiaľ právoplatne rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľky

12. Sťažovateľka uvádza, že predmetné konanie sa vedie už viac ako 9 rokov, čo už samo osebe evokuje zbytočné prietahy vo veci a porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Vec je pritom jednoduchá, ide o bežnú právnu agendu, no napriek tomu v napadnutom konaní nebolo právoplatne rozhodnuté. Už uvedený stav sťažovateľka nezavinila a nenesie za neho ani žiadnu právnu zodpovednosť.

13. V rodinnom dome, ktorý je predmetom dedičstva, aktuálne žije aj so svojím manželom (dôchodcom), dcérou, zaťom a ich dieťaťom. Jej zdravotný stav a ani jej manžela nie je najlepší a každodenná neistota vo vzťahu k rodinnému domu, v ktorom žijú a ktorý je ich jediným domovom a strechou nad hlavou, jej na tomto stave nepridáva. Dedičia po poručiteľke postupne zomierajú a pri tomto tempe a trvaní napadnutého konania má už aj ona obavu, či sa konca vôbec dožije. Jej sestra ani jej potomkovia sa o rodinný dom už od roku 1999 vôbec nezaujímajú, neprispievajú na jeho opravy, úpravy ani ho neužívajú. Na všetko je sama, odkázaná na pomoc manžela a dcéry. Od roku 1999 vynakladajú na rodinný dom značné finančné výdavky, pričom ani nemajú istotu (už 26 rokov), či v ňom budú môcť ostať bývať.

III.

Vyjadrenie mestského súdu a replika sťažovateľky

Vyjadrenie mestského súdu:

14. Podpredsedníčka mestského súdu v podaní z 22. októbra 2025 chronologicky zhrnula doterajší priebeh napadnutého konania. Z prehľadu a priebehu vykonaných úkonov v napadnutom konaní boli zistené „*viaceré obdobia nečinnosti súdu a to v období od augusta 2016, kedy bol súdu vrátený spis od notára, do augusta 2017, kedy súd uznesením vyzval účastníka konania o doplnenie jeho podania, od októbra 2017 kedy bolo súdu doručené odvolanie účastníčky konania proti uzneseniu, do februára 2018, kedy bol spis vrátený notárovi na ďalší procesný postup, následne krátkodobejšia nečinnosť bola zistená od februára 2018, kedy bol spis vrátený od notára, do apríla 2018, kedy súd uznesením rozhodol o nevyhlúčení notára z vykonávania úkonov súdneho komisára vo veci, od mája 2018, kedy bol spis vrátený notárovi, do decembra 2018 kedy bolo uskutočnené pojednávanie a následne od decembra 2018 do januára 2024, kedy bol spis doručený súdu od zastupujúceho notára spolu s návrhom uznesenia, od marca 2024 kedy sa malo uskutočniť pojednávanie, do júla 2024, kedy sa malo uskutočniť ďalšie pojednávanie vo veci a následne od júla 2024 do novembra 2024 kedy sa uskutočnilo pojednávanie, od apríla 2025, kedy bolo doručené vyjadrenie dedičov vo veci, do júna 2025 kedy bolo toto vyjadrenie doručované účastníčke konania*“.

15. Mestský súd v napadnutom konaní neviduje sťažnosť účastníkov konania na prietahy, ktoré by prešetroval predseda súdu. Poukazuje pritom na to, že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie

veci bez zbytočných prietáhov. Sťažovateľkou žiadané finančné zadostučinenie považuje za neprimerane vysoké.

Replika sťažovateľky:

16. Vzhľadom na obsah vyjadrenia mestského súdu bez jeho obsahového vplyvu na rozhodovanie ústavného súdu v jeho jednotlivých aspektoch nepovažoval ústavný súd za potrebné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k danému vyjadreniu a pristúpil k meritórnemu posúdeniu dôvodnosti ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

18. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

19. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietáhom v konaní, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitnosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

20. Vec sťažovateľky nie je z právneho hľadiska zložitá na posúdenie, keďže vymedzená agenda prejednávania dedičstva je upravená stabilnou rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 246/2022). Berúc do úvahy konkrétne okolnosti prejednávaneho prípadu, ústavný súd konštatuje, že predmet sporu sa v tomto prípade nevyznačuje ani faktickou zložitnosťou. Uvedené nenamieta ani mestský súd.

21. Druhým kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietáhom, bolo správanie sťažovateľky ako strany napadnutého konania. Vychádzajúc z predloženého súdneho spisu, je zrejmé, že sťažovateľka v priebehu konania vznesla námietku zaujatosti, o ktorej musel súd rozhodnúť. Zároveň pojednávanie uskutočnené notárom v decembri 2018 bolo odročené na jej žiadosť z dôvodu, že si chcela zabezpečiť právne zastúpenie. Uvedené konanie sťažovateľky malo vplyv na priebeh napadnutého konania.

22. Ďalším kritériom, na základe ktorého ústavný súd zisťuje, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietáhom, je postup mestského súdu (pôvodne okresného súdu). Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť

zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

23. Z vyžiadaného spisu vyplýva, že v úvode konania rozhodoval pôvodne vo veci konajúci okresný súd takmer dva roky o námietke zaujatosti vznesenej sťažovateľkou proti poverenému notárovi (od júla 2016 do apríla 2018). Pojednávanie uskutočnené na notárskom úrade v decembri 2018 bolo odročené na žiadosť sťažovateľky. Opatrením notárskej komory v júni 2022 bola ustanovená zastupujúca notárka za pôvodného notára, ktorému bol pozastavený výkon jeho notárskeho úradu, a ďalším opatrením v septembri 2023 bol za jeho zástupcu ustanovený aktuálne vo veci konajúci notár. Prieťah od decembra 2018 do januára 2024 pripustil aj mestský súd v rámci vyjadrenia svojej podpredsedníčky. Ustanovený zastupujúci notár predložil súdu v januári 2024 dedičský spis spolu s návrhom na uznesenie súdu, ktorý mu však vo februári 2024 bol vrátený ako predčasne predložený. Na notárskom úrade sa uskutočnili pojednávania v novembri 2024 a v apríli 2025. Medzičasom však v decembri 2024 zomrela jedna z potenciálnych dedičiek (dcéra poručiťky a sestra sťažovateľky) a následne v apríli 2025 aj jej syn (vnuk poručiťky) a mestský súd musí v konaní pokračovať s osobami, ktoré po nich prichádzajú do úvahy ako dedičia.

24. Ústavný súd konštatuje, že už opísaný postup mestského súdu v súvislosti s vedením dedičského konania musí hodnotiť ako prieťahový a nezlučiteľný s imperatívom uvedeným v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Mestský súd v napadnutom konaní nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu rozhodnutiu o návrhu sťažovateľky na dodatočné prejednanie dedičstva po poručiťke, a tým aj k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. Nečinnosťou mestského súdu (pôvodne okresného súdu) tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku nálezu.

25. Len pre úplnosť ústavný súd k argumentácii podpredsedníčky mestského súdu o tom, že sťažovateľka nepožiadala o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom súdu, zdôrazňuje, že v súlade s judikatúrou ESLP (rozsudok ESLP z 12. 6. 2012, sťažnosť č. 30189/07, Ištván a Ištvánová proti Slovenskej republike) sťažnosť na prieťahy v konaní dotknutému predsedovi súdu nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy na účely čl. 35 ods. 1 dohovoru. Ani v judikatúre ústavného súdu sa takáto sťažnosť predsedovi súdu nepovažuje za nevyhnutný predpoklad uplatnenia ústavnej sťažnosti, aj keď aplikačná prax potvrdzuje jej efektívnosť.

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

26. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

27. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd v napadnutom súdnom konaní zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2

ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal mestskému súdu, aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku nálezu), a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka nachádza.

28. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012). Tak to je aj v prípade sťažovateľky, ktorá žiada finančné zadosťučinenie 25 000 eur.

29. Ústavný súd posudzoval dĺžku napadnutého konania, predmet sporu, správanie sťažovateľky a význam sporu pre sťažovateľku. V rozhodovacej činnosti ústavného súdu prevláda názor, že deklarovanie porušenia základných práv, príkaz konať a náhrada trov konania implicitne zahrňujú aj satisfakčný prvok, a preto vzhľadom na konštatovanú nečinnosť mestského súdu (bod 23 nálezu) doplnil ústavný súd ochranu aj o finančné zadosťučinenie, limitujúc jeho výšku na 5 000 eur (bod 3 výroku nálezu; návrhu na priznanie vyššej sumy nevyhovel výrokom 5 nálezu).

VI.

Trovy konania

30. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia a ktoré si sťažovateľka uplatnila.

31. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Úhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľke v rozsahu za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2025 predstavuje sumu 371 eur a režijný paušál v roku 2025 sumu 14,84 eur. Ústavný súd teda sťažovateľke priznal náhradu za dva úkony právnej služby celkovo vo výške 771,68 eur (bod 4 výroku nálezu).

32. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

33. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. novembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu